

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, soudkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **J. N.**, proti žalovanému: **Magistrát města Ostravy**, se sídlem Prokešovo náměstí 8, 729 30, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 5. 2010, č. j. 58 A 4/2010-52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno pro vady řízení jeho rozhodnutí ze dne 19. 11. 2009, č. j. PŘ-ODV-46/09/Gie a rozhodnutí Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz ze dne 27. 8. 2009, č. j. MOP 455596/2009, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že krajský soud opřel svůj závěr vyjádřený v odůvodnění rozsudku o dva zásadní body. Jednak, že stěžovatel vycházel při svém rozhodování z výpovědi svědků, kteří vypovídali u správního orgánu I. stupně v rámci ústního jednání konaného dne 24. 6. 2009 v nepřítomnosti předem omluveného žalobce, aniž by předmětné svědecké výsledky byly následně opětovně provedeny při dalším ústním jednání za přítomnosti žalobce nebo jeho zmocněnce, tzn. aniž by byla žalobci, resp. jeho zmocněnci, zachována možnost klást svědkům otázky, a za druhé že stěžovatel vydal

rozhodnutí nezákonně až po uplynutí jednorroční prekluzivní lhůty dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích, jelikož nesprávně posuzoval dobu, která se do běhu uvedené jednorroční prekluzivní lhůty v souladu s ustanovením § 20 odst. 2 zákona o přestupcích nezapočítává z důvodu předchozího vedení trestního řízení dle zvláštního právního předpisu pro tentýž skutek. Důvody, na jejichž základě krajský soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí, neshledal stěžovatel oprávněné pro učinění závěru, že bylo vydáno nezákonné rozhodnutí v předmětné věci. Stěžovatel uvádí, že si je vědom určité problematičnosti postupu správního orgánu I. stupně při ústních jednáních konaných dne 3. 6. 2009 a dne 24. 6. 2009 v nepřítomnosti omluveného žalobce, při nichž se k věci vyjádřila navrhovatelka a byli vyslechnuti svědci. Neztotožňuje se však se závěry krajského soudu, které v této otázce učinil. Správním orgánem I. stupně bylo ve věci nařízeno ústní jednání na den 3. 6. 2009. Na toto ústní jednání byl řádně předvolán žalobce i navrhovatelka H. N. Žalobce se dne 2. 6. 2009 z ústního jednání omluvil, nicméně s předvolanou navrhovatelkou, kterou již nebylo možno vyrozumět o odročení konání ústního jednání, toto jednání proběhlo. Následně bylo na den 24. 6. 2009 nařízeno druhé ústní jednání, na něž byli opětovně předvoláni žalobce a navrhovatelka a nově i tři svědci (M. K., I. N., T. K.). Žalobce se však dne 23. 6. 2009, tzn. opět pouze den před nařízeným ústním jednáním omluvil. Nařízené ústní jednání již nebylo možné z časových důvodů odročit a vyrozumět o tom předvolané osoby tak, aby se o odročení včas dozvěděly. Navrhovatelka i svědci se tedy na předvolání k nařízenému ústnímu jednání dne 24. 6. 2009 řádně dostavili a jejich učiněné výpovědi k předmětné věci byly správním orgánem I. stupně náležitě zaprotokolovány. Na den 30. 7. 2009 pak bylo nařízeno třetí ústní jednání. Na toto ústní jednání již nebyli svědci opětovně předvoláni, a to s ohledem na základní zásady činnosti správních orgánů obsažené v ustanovení § 6 odst. 2 správního řádu, tzn. s ohledem na zásadu minimálního zatěžování dotčených osob (v tomto případě svědků, kteří se již ke správnímu orgánu I. stupně dříve řádně dostavili a sdělili, jak svými smysly celý projednávaný incident vnímali), a rovněž z důvodu snahy o respektování zásady hospodárnosti a procesní ekonomie předmětného přestupkového řízení. Správní orgán obecně postupuje tak, aby nikomu - dotčeným osobám ani samotnému správnímu orgánu - nevznikaly zbytečné náklady. Uvedená povinnost správního orgánu se přitom vztahuje zejména na zjišťování a zajišťování podkladů nezbytných pro vydání rozhodnutí. Obecně platí, že pokaždé, kdy se svědek ke správnímu orgánu dostaví a požaduje náhradu nákladů vynaložených za účelem splnění svědecké povinnosti, musí mu tyto výdaje správní orgán uhradit, čímž se zvyšují celkové náklady vedeného řízení. Dále je nutno upozornit, že ještě před konáním třetího ústního jednání se ke správnímu orgánu I. stupně dne 20. 7. 2009 dostavil zmocněnec žalobce a seznámil se s doposud nashromážděným spisovým materiálem, tzn. i se zaprotokolovanými výslechy svědků. Rovněž sám žalobce se ke správnímu orgánu I. stupně dostavil ještě před třetím nařízeným ústním jednáním, a to dne 28. 7. 2009, kdy si rovněž prostudoval dosavadní spisový materiál v dané věci, tzn. jak již bylo uvedeno, spis obsahující i protokoly o výslechu svědků. Kdykoliv od uvedené doby (ode dne 20. 7. 2009 do dne 28. 7. 2009) měl tedy žalobce, resp. jeho zmocněnec, možnost v souladu s ustanovením § 36 odst. 1 správního řádu navrhopat v souvislosti s proběhlými výslechy svědků další důkazy a činit jiné návrhy. Pokud měl žalobce, resp. jeho zmocněnec, za to, že jejich vyjádření k zaprotokolovaným svědeckým výpovědím nebude u dalších ústních jednání bez přítomnosti daných svědků dostatečné, nic jim nebránilo v tom, aby v tomto směru navrhli doplnit dokazování, což však nebylo z jejich strany učiněno. Tuto skutečnost jasně dokládá spisový materiál, který obsahuje protokol z

ústního jednání konaného po ohledání místa incidentu dne 4. 8. 2009, v jehož závěru je jednoznačně uvedeno, že navrhovatelka, žalobce i jeho zmocněnec před ukončením ústního jednání prohlásili, že „protokoly byly sepsány dle jejich slov, byly jim přečteny nahlas a s obsahem souhlasí, souhlasí s průběhem řízení, nežádají dalších změn ani doplnění a byli ve smyslu § 36 správního řádu seznámeni s podklady pro rozhodnutí“. Toto prohlášení všechny tři zmíněné osoby vlastnoručně podepsaly.

Dle stěžovatele nelze také opomenout skutečnost, že sám krajský soud připouští, že pochybení spočívající v tom, že dvě ústní jednání byla provedena bez přítomnosti předem omluveného žalobce, bylo ve vztahu k navrhovatelce zhojeno tím, že tato byla přítomna dalšímu ústnímu jednání, jehož se již žalobce i jeho zmocněnec účastnili. Stěžovatel je tedy toho názoru, že uvedené pochybení bylo zhojeno rovněž ve vztahu ke třem svědkům, a to v okamžiku, kdy se žalobce, resp. jeho zmocněnec, dozvěděl o skutečnosti provedení svědeckých výslechů při seznámení se spisovým materiálem dne 20. 7. 2009, resp. dne 28. 7. 2009, nicméně ani při dalších konaných ústních jednáních ve dnech 30. 7. 2009 a 4. 8. 2009, ani v mezidobí mezi nimi, nebyla z jejich strany využita možnost navrhnout doplnění dokazování ve smyslu požadavku, aby byli svědci ke správnímu orgánu I. stupně opětovně předvoláni a mohly jim být za jejich přítomnosti kladeny otázky. Dle obecného názoru stěžovatele nevyužití práva na doplnění dokazování v podobě možnosti položit svědkům otázky fakticky odpovídá situaci, kdy je obviněný z přestupku přítomen ústnímu jednání spolu se svědky, avšak těmto žádné otázky nepokládá.

V této souvislosti stěžovatel poukazuje na obecnou právní zásadu *vigilantibus iura*, „*bdělým náležejí práva*“, která vyjadřuje, že každý má náležitě pečovat o svá práva, resp. jejich využívání. Stěžovatel si je vědom toho, že povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, resp. povinnost zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být v řízení uložena povinnost, spočívá zásadně na rozhodujícím správním orgánu, a má za to, že v tomto konkrétním případě bylo postupováno v souladu s uvedenými povinnostmi - ve smyslu ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích byla konána dvě ústní jednání za přítomnosti řádně a včas předvolaného žalobce a jeho zmocněnce (dne 30. 7. 2009 a dne 4. 8. 2009), bylo provedeno ohledání věci na místě dle ustanovení § 54 správního řádu (dne 4. 8. 2009) a byli vyslechnuti svědci dle ustanovení § 55 správního řádu (dne 24. 6. 2009). Popsaným způsobem zjištěný stav věci považoval správní orgán I. stupně i stěžovatel za dostatečný pro učinění závěru uznat žalobce vinným ze spáchání předmětného přestupku. Pokud však měl žalobce za to, že dosavadní stav věci nemůže být náležitě zjištěn a v jeho zájmu je zapotřebí doplnit zaprotokolované svědecké výpovědi o odpovědi svědků na jím položené otázky, mohl vznést požadavek, aby byli svědci ke správnímu orgánu I. stupně znovu předvoláni, resp. aby byli u dalšího ústního jednání osobně přítomni z důvodu využití jeho možnosti klást jim otázky. Toto své právo však žalobce v průběhu řízení vedeného u správního orgánu I. stupně, ani u stěžovatele nijak nevyužil, jak již bylo uvedeno výše.

Stěžovatel dále shrnuje, že dle jeho názoru bylo řízení o přestupku žalobce před správními orgány provedeno zásadně v souladu s právními předpisy a ve směru posouzení konání ústních jednání a shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí jej nelze hodnotit

jako řízení s takovými vadami, které mají za následek vydání nezákonného rozhodnutí ve věci.

K další námitce stěžovatel uvádí, že dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie. Dle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích se do běhu lhůty podle odstavce 1 nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.

Výklad posledně zmíněného ustanovení zákona o přestupcích tak, jak jej učinil krajský soud v napadeném rozsudku, považuje stěžovatel za zcela nesprávný. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 56/2004 - 68 ze dne 25. 1. 2007, na závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv ze dne 20. 4. 2007 i na stanovisko Ministerstva vnitra ČR ze dne 26. 7. 2007.

Ze všech zmíněných materiálů jednoznačně vyplývá, že „trestním řízením podle zvláštního právního předpisu“ ve smyslu ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích se rozumí řízení podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“). Dle ustanovení § 12 odst. 10 trestního řádu je „trestní řízení“ vyloženo jako řízení podle tohoto zákona. Komentář k trestnímu řádu (Šámal, P., Král, V., Baxa, J., Púry, F. Trestní řád. Komentář. 1. díl. 4. vydání. Praha: C. H. Beck 2002, str. 112) pak vymezuje trestní řízení jako nejširší pojem, který upravuje veškerý proces upravený trestním řádem. Trestní řízení přitom výslovně a nepochybně zahrnuje i tzv. přípravné řízení, tzn. fázi objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a to v rámci postupu před zahájením trestního stíhání (ustanovení § 158 až 159b trestního řádu), a fázi vyšetřování, která počíná zahájením trestního stíhání (ustanovení § 160 až 170 trestního řádu).

Sám Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 56/2004 - 68 ze dne 25. 1. 2007 ohledně tehdy projednávané věci uvedl, že „Doba, po kterou bylo trestní řízení vedeno, začíná běžet dnem zahájení trestního řízení, tj. nejčastěji dnem, kdy policejní orgán sepsal záznam o zahájení úkonů trestního řízení, a končí dnem právní moci usnesení policejního orgánu, státního zástupce nebo soudu o odevzdání nebo postoupení věci příslušnému správnímu orgánu k projednání přestupku. Dnem následujícím po tomto dni běh lhůty podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích pokračuje. V daném případě sepsal policejní orgán záznam o zahájení úkonů trestního řízení v den spáchání činu, tedy dne 11. 4. 2002. Odevzdání věci podle 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno dne 23. 5. 2002. Doba, po kterou bylo vedeno trestní řízení, t. j. ode dne 11. 4. 2002 do dne 23. 5. 2002 (což je 42 dnů), se do lhůty podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích nezapočítává.“

Názor Nejvyššího správního soudu citovaný v první větě předchozího odstavce doslovně koresponduje s komentářem k zákonu o přestupcích (Červený, Z., V. Šlauf. Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů. IS. aktualizované vydání. Linde Praha as. 2008. str. 44-45) i s metodickými pokyny Ministerstva vnitra ČR v rámci zápisů z konzultačních dnů pořádaných pro zpracovatele

přestupkové agendy (viz zápis ze dne 11. 9. 2007), resp. se stanoviskem Ministerstva vnitra ČR vydaným pod č. j. VS-367/3-2007 dne 26. 7. 2007 jako vyjádření k počátku plynutí prekluzivní lhůty podle ustanovení § 20 zákona o přestupcích. Ve svém obsahu přitom předmětný názor odpovídá i závěrečnému stanovisku veřejného ochránce práv vydanému pod sp. zn. 5932/2006/VOP/MK dne 20. 4. 2007. Je tedy nutno konstatovat, že obecná praxe aplikovaná v této záležitosti správními orgány projednávajícími přestupky se dlouhodobě shoduje s jednotným obsahem uvedených stanovisek, nikoliv s překvapivě vyjádřeným názorem krajského soudu v napadeném rozsudku.

V konkrétní věci žalobce je ze spisového materiálu jasně patrné, že policejním orgánem byl v tomto případě sepsán záznam o zahájení úkonů trestního řízení dle ustanovení § 158 odst. 3 trestního řádu a že jím následně byla celá věc odevzdána k projednání přestupku dle ustanovení § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu. Trestní spis, vedený do doby odevzdání věci k projednání přestupku, se přitom týkal jednání žalobce, jež mělo spočívat v tom, že dne 20. 7. 2008 v době od 21:30 hod. do 23:40 hod. na ulici Dr. Šmerala v Moravské Ostravě při potyčce se svou manželkou vzal této klíče od vozidla a bytu, kdy klíče od bytu jí následně vrátil, a způsobil jí zranění, které si vyžádalo lékařské ošetření s následným léčením. Je tedy zcela zřejmé, že přípravné řízení ve fázi objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, bylo vůči žalobci vedeno pro tentýž skutek, za který byl tento poté uznán vinným správním orgánem I. stupně v řízení o přestupku. Shora zmíněná doba, v níž policejní orgán postupoval ještě před zahájením trestního stíhání, je tedy dobou, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení dle trestního řádu, a jako taková se proto jednoznačně nemůže započítávat do doby podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Tento závěr správně dovodil jak správní orgán I. stupně, tak stěžovatel, a jejich rozhodnutí ve věci žalobce byla tedy vydána v náležitě prodloužené lhůtě v souladu s ustanovením § 20 odst. 2 zákona o přestupcích.

Krajský soud v napadeném rozsudku uvádí, že „dle jeho názoru“ je při určení počátku stavění prekluzivní lhůty dle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích nutno vycházet z takového aktu orgánu činného v trestním řízení, který daný skutek definuje zcela jednoznačně, a současně musí být nedovoleně jednající osoba o tomto aktu informována, což se děje až usnesením o zahájení trestního stíhání dle ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu. V tomto směru se krajský soud opírá o názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v jeho rozsudku č. j. 4 As 38/2006 - 63 ze dne 16. 6. 2007. Z jeho obsahu lze jednoznačně přisvědčit názoru, že do lhůty dle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích se započítává toliko běh trestního řízení vedeného vůči osobě, vůči které je následně vedeno přestupkové řízení, a to pro skutek, který je pak i předmětem řízení o přestupku. Obě tyto podmínky byly v nyní projednávané věci splněny (viz výše). Nejvyšší správní soud vyjádřil ve zmíněném rozsudku i to stanovisko, že nedovoleně jednající osoba musí být informována tom, že je vůči ní vedeno takové řízení. V režimu trestního práva se osoba informuje o hrozící sankci prostřednictvím zahájení trestního řízení, v režimu přestupkového zákona pak zahájením přestupkového řízení. K tomu stěžovatel obecně uvádí, že z vyjádření „informuje o hrozící sankci prostřednictvím zahájení trestního řízení“ nijak nevyplývá, že se tak musí dít pouze a jedině doručením usnesení o zahájení trestního stíhání. Pachatel trestného činu může vědět o tom, že v jeho případě bylo zahájeno trestní řízení ještě před případným doručením usnesení o zahájení trestního stíhání - např. o tom

může být „informován“ prostřednictvím té skutečnosti, že s ním byl sepsán úřední záznam o podaném vysvětlení ve smyslu ustanovení § 158 odst. 5 trestního řádu.

Stěžovatel zároveň ze své praktické zkušenosti upozorňuje na skutečnost, že prekluzivní lhůta stanovená pro správní orgán v řízení o přestupku v délce jednoho roku od spáchání přestupku je pro pravomocné skončení přestupkového řízení v mnoha případech příliš krátká. Tento závěr vedl zákonodárce k provedení novelizace zákona o přestupcích ve smyslu doplnění druhého odstavce do ustanovení § 20 zákona o přestupcích, a to právě i s ohledem na skutečnost, že orgány činné v trestním řízení často dlouhou dobu zjišťují, zda nejde o trestný čin, a teprve následně vracejí případ správnímu orgánu k dalšímu řízení, který by již pro krátkost lhůty nemusel stačit přestupek projednat. Je proto nezbytné vykládat ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích v tom smyslu, že doba od zahájení trestního řízení do dne odevzdání věci příslušnému orgánu k projednání přestupku by neměla být započtena do doby stanovené k projednání přestupku. Po tuto dobu totiž správní orgán příslušný k projednání přestupku nemá a nemůže mít možnost se věcí zabývat. Při opačném stanovisku by nutně ve velké míře docházelo k případům, že by přestupek po uplynutí jednoroční lhůty zůstal nepotrestán.

Stěžovatel zcela jednoznačně odmítá závěr krajského soudu v tom smyslu, že s ohledem na skutečnost, že v posuzované věci nebylo vůči žalobci zahájeno trestní stíhání dle ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu, běžela prekluzivní lhůta dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích zcela bez jejího stavení, bez dalšího uplynula dne 20. 7. 2009, a rozhodnutí správního orgánu I. stupně i stěžovatele byla vydána nezákonně, až po uplynutí jednoroční lhůty stanovené k projednání přestupku. Nastíněné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení shledal stěžovatel v tomto konkrétním případě jako zásadně nesprávné a ve své podstatě nezákonné.

S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje rozsudek krajského soudu v celém rozsahu zrušit a věc vrátit soudu k dalšímu řízení.

Žalobce své právo podat vyjádření ke kasační stížnosti nevyužil.

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

První ze dvou kasačních námitek stěžovatele se týká tvrzených vad řízení, spočívajících v provedení výsledku svědků bez přítomnosti žalobce. Nejvyšší správní soud stran této stěžovateli nemůže přisvědčit.

Podle ustanovení § 74 odst. 1 přestupkového zákona koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez

náležitě omluvy nebo důležitého důvodu. Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základní práv a svobod má každý právo mimo jiné i na to, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Žalovanému nelze přisvědčit v názoru, že není nutné, aby se obviněný z přestupku mohl účastnit výsledku svědků a klást jim otázky, a postačí, že se k obsahu těchto výsledků může ex post vyjádřit a případně vznést další návrhy na doplnění podkladu rozhodnutí. Tento názor vyjadřovala sice někdejší judikatura Vrchního soudu v Praze (srov. Soudní judikatura správní č. 783/2001); Nejvyšší správní soud ani novější judikatura Ústavního soudu jej však nesdílí. Již při výkladu § 33 odst. 1 správního řádu z roku 1967 dospěl zdejší soud k závěru, že právo klást otázky vyslýchanému svědkovi přísluší účastníku řízení nejen při ústním jednání a místním ohledání, ale ve všech případech, kdy správní orgán ve vztahu k účastníku řízení provádí dokazování; to plyne zejména z čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něž má každý právo na to, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (srov. např. rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2007, č. j. 1 Azs 96/2005 - 63). Z judikatury Ústavního soudu lze odkázat např. na náleze ze dne 29. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 232/02 (Sb. ÚS, svazek č. 28, náleze č. 134, str. 143), který se sice týká řízení daňového, ovšem zásada rovnosti zbraní, o níž soud svou argumentaci opírá, se uplatní i v obecném řízení správním; tím spíše je pak třeba jí dbát v řízení o přestupku, na něž se vztahují minimální standardy spravedlivého procesu podle čl. 6 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb., neboť přestupek je z pohledu citovaného článku Úmluvy trestním obviněním. Skutečnost, že bylo žalobci, resp. jeho zmocněnci, umožněno se při dalším ústním jednání vyjádřit k zaprotokolovaným svědeckým výpovědím, nemůže zhojit pochybení stěžovatele, když je to právě aktivní konfrontace se svědky, která je nutná k nezpochybnitelnému spravedlivému řízení. Stěžovatel se nemůže dovolávat k ospravedlnění svého postupu, nepředvolal-li svědky k dalšímu ústnímu jednání, kterého se již účastnil žalobce, zásady minimálního zatěžování dotčených osob ani zásady hospodárnosti a procesní ekonomie, neboť ani důvod aplikace těchto zásad nemůže stát v cestě práva na spravedlivý proces, tak jak je garantován hlavním ústavním principem, na kterém je založen právní řád. Tento zásah do žalobcových práv v řízení ve věci trestního obvinění resp. ve správním trestání, nezhojí ani jeho prohlášení, že souhlasí s průběhem řízení, nežádá dalších změn, ani doplnění, a že byl seznámen s podklady pro rozhodnutí. Nelze souhlasit se stěžovatelem, že tuto vadu řízení před správním orgánem bylo možné zhojit tím, že bylo žalobci provedení tohoto výsledku následně oznámeno, nýbrž jedině tím, že by byl tento výsledek opakován a žalobce tudíž dostal možnost se ho účastnit a osobně konfrontovat svědky.

Na základě uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud ke stejnému závěru jako krajský soud, totiž, že uvedené pochybení správního orgánu při výsledku jmenovaného svědka je třeba považovat za podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí stěžovatele.

Co se týká druhé kasační námitky, právního posouzení běhu, resp. stavění lhůty, ve které přestupek nelze projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem stěžovatele, že se do předmětné lhůty nezapočítává doba, po kterou bylo vedeno přípravné řízení trestní pro tentýž skutek.

Podle ustanovení § 20 odst. 1 přestupkového zákona přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie. Podle ustanovení odstavce 2 cit. zákona se do běhu lhůty nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.

Podle ustanovení § 12 odst. 10 trestního řádu součástí trestního řízení je i přípravné řízení, tj. úsek řízení od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí, a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, postoupení věci jinému orgánu nebo zastavení trestního stíhání, anebo do rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a vyšetřování. Krajský soud zaujal právní názor, podle kterého nelze vždy bez dalšího považovat z pohledu ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích za počátek stavění běhu prekluzivní lhůty den, kdy policejní orgán, po závěru o podezření ze spáchání trestného činu, sepíše záznam o zahájení úkonů trestního řízení dle ustanovení § 158 odst. 3 trestního řádu. Krajský soud dovozuje, že pro to, aby mohla být dána totožnost skutku („tentýž skutek“) musí být dána totožnost v osobě pachatele. „Netotožnost“ v osobě pachatele přestupku v řízení způsobuje, že běh prekluzivní lhůty se nestaví. S tímto názorem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, protože by bylo nelogické, pokud by se do lhůty započítával i běh trestního řízení vůči jiné osobě. Obdobně se již vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 6. 2007, č. j. 4 As 38/2006 – 63, „Slovní spojení „tentýž skutek“ je definováno právní teorií, viz např. Hendrych, D.: Právní slovník, 2. rozšířené vydání, C. H. Beck, Praha 2003, str. 890 an., kde je mj. uvedeno, že za skutek se považuje určitá událost ve vnějším světě spočívající v jednání člověka, která může mít znaky jednoho trestného činu, dvou i více trestných činů (v jednočinném souběhu), anebo nemusí vykazovat znaky žádného trestného činu. Jako skutek je taková událost vymezena v příslušném aktu orgánu činného v trestním řízení (v usnesení o zahájení trestního stíhání, v obžalobě,...atd.). Podstatou skutku je jednání pachatele (obviněného) a následek tímto jednáním způsobený, jenž je relevantní z hlediska trestního práva. Jen takové děje, které jsou jednáním, lze v trestním řízení dokazovat a právně kvalifikovat (právní kvalifikace skutku v trestním řízení). Podstata skutku je tedy určována účastí obviněného na určité události popsané v příslušném aktu orgánu činného v trestním řízení, ze které vzešel následek porušující nebo obrožující zájmy chráněné trestním zákonem. Pro trestní právo procesní je základní otázkou zachování totožnosti skutku, pro který se trestní stíhání vede. Skutek musí být v usnesení o zahájení trestního stíhání (...) přesně označen s uvedením místa, času a způsobu jeho spáchání, popřípadě s uvedením jiných skutečností, pokud je jich třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným a aby byla odůvodněna určitá právní kvalifikace skutku. Respektování totožnosti skutku má význam nejen pro dodržení obžalovací zásady a pro stanovení mezí soudního rozhodování, ale správné vymezení skutku a zachování jeho totožnosti má rovněž další důležité procesní důsledky. Jde zejména o zajištění práva na obhajobu (§ 33 odst. 1 TrŘ), o stanovení hranic dokazování, o dosah právní moci soudního rozhodnutí včetně překážky věci rozhodnuté [§ 11 odst. 1 písm. f), g) a h) TrŘ] a o možnost uplatnění mimořádných opravných prostředků s ohledem na dosah právní moci. Obdobně je třeba odkázat i na zásadu individuální trestní odpovědnosti (podrobněji viz. např. Kratochvíl, V. a kol.: Trestní právo hmotné, Masarykova univerzita 1996, Brno), jakož i logiku věci.

Z výše uvedeného mj. plyne, že podstatou skutku je jednání pachatele (obviněného) a následek tímto jednáním způsobený, jenž je relevantní z hlediska trestního práva, přičemž samotný skutek je definován v příslušném aktu orgánu činného v trestním řízení.....Nelze tak hovořit o totožnosti skutku a je třeba přisvědčit žalobci, který ve svém vyjádření uváděl, že každý účastník kolize se na vzniku kolizní situace po skutkové stránce podílel zcela jiným způsobem, přičemž jednání každé osoby tvoří jiný skutek. Nelze tak přijmout závěr tvrzený stěžovatelem, o tom, že předmětem řízení byl od počátku týž skutek a tedy, že ve smyslu ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přestupcích se roční lhůta ve smyslu § 20 přestupkového zákona neuplatní, neboť bylo vedeno trestní řízení podle zvláštního právního předpisu pro tentýž skutek.

Opačný závěr by podle Nejvyššího správního soudu ad absurdum vedl k tomu, že jakékoliv trestní řízení by přerušovalo běh přestupkového řízení, což jistě nebylo záměrem zákonodárce, který stanovil kratší, jednorocní lhůtu pro zánik odpovědnosti za přestupek. Naopak, trestnost podle trestního zákona zaniká v rozmezí tří až dvaceti let od jeho spáchání, a to podle závažnosti spáchaného činu, viz § 67 trestního zákona. ... Vždy se však musí jednat o řízení vůči té samé osobě, která bude potrestána buď podle trestního zákona, či podle zákona přestupkového. Bylo by nelogické, a v rozporu s označenou individualizací správního trestání, na niž je trestní právo vybudováno, pokud by se do této lhůty započítával i běh (trestního) řízení vůči jiné osobě. Naopak je logické, pokud se do této lhůty započítává toliko běh trestního řízení vedeného vůči osobě, vůči které bude následně vedeno přestupkové řízení a nikoliv doba, po kterou bylo vedeno trestní řízení vůči třetí osobě.“

V případě stěžovatele je nepochybně splněna podmínka totožnosti osoby, proti které bylo započato trestní řízení, jakož i další podmínka totožnosti skutku. Je proto nutno posoudit dobu od zahájení trestního řízení (zahájení přípravného řízení) do doby odevzdání věci k projednání přestupku správnímu orgánu jako dobu, která staví lhůtu k projednání přestupku podle ustanovení § 20 odst. 2 přestupkového zákona. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s krajským soudem, že nelze vycházet ze záznamu o zahájení úkonů v přípravném řízení ze dne 30. 9. 2008, který sice vymezuje skutek, pro který se trestní řízení vede, ale není zde vymezen zcela přesně. Nelze ani přisvědčit krajskému soudu, vycházel-li z faktu, že nebylo dle obsahu správního spisu zahájeno trestní stíhání žalobce jako obviněného pro skutek, který je předmětem nynějšího posouzení jako přestupek, proto prekluzivní lhůta běžela bez jejího stavění již od 20. 7. 2008, kdy k jednání žalobce mělo dojít. Přípravné řízení je nejméně formální fáze trestního řízení v němž „policejní orgán“ na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů je povinen učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, učinit všechny potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. V této fázi jsou opatřovány a hodnoceny důkazy. V úředním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení je sice vymezen skutek, pro který se trestní řízení vede, ale vzhledem k počáteční povaze úkonů tohoto druhu přípravného řízení není třeba, aby byla přesně zachována totožnost skutku. V mnoha případech nebude ani známa totožnost podezřelé osoby a řízení bude vedeno proti „neznámému pachateli“. Pokud však bude totožnost osoby, proti které se trestní řízení vede či následně zjištěná totožnost „neznámého pachatele“ (resp. celkově totožnost skutku) stejná jako po odevzdání věci k projednání přestupku v přestupkovém řízení, tato doba, po kterou běží trestní (přípravné) řízení staví lhůtu pro projednání přestupku dle ustanovení § 20 odst. 1

přestupkového zákona. Je to doba, po kterou je řízení na straně „policejného orgánu“, který prověřuje možný trestný čin, a není tedy v kompetenci přestupkového orgánu, kterému z tohoto důvodu nemůže uvedená lhůta běžet. Pachatel se o probíhající řízení dozví nejpozději po skončení prověřování skutečností „policejním orgánem“ (lhůty v ustanovení § 159 odst. 1 trestního řádu), resp. po odevzdání věci k projednání přestupku od správního orgánu. Lhůta se staví již prvním úkonem, kterým se zahajuje trestní řízení, tedy v přípravném řízení typicky záznamem o zahájení úkonů trestního řízení. Policií ČR byly úkony v trestním řízení zahájeny dne 30. 9. 2008. Jelikož, jak se uvádí v písemnosti o odevzdání věci, provedeným šetřením nebylo prokázáno, zda středně těžká zranění byla způsobena jednáním jiné osoby nebo zda si je způsobila poškozená sama a nebylo tedy prokázáno, že došlo ke spáchání trestného činu a není možné ve věci zahájit trestní stíhání proti konkrétní osobě, byla věc postoupena k řízení o přestupku. Dne 20. 2. 2009 bylo doručeno správnímu orgánu I. stupně odevzdání věci k projednání přestupku proti občanskému soužití, přitom se zde uvádí, že dne 20. 7. 2008 v době od 21.30 hodin do 23.40 hodin na ulici Dr. Šmerala v Moravské Ostravě při potyčce s manželkou H. N. jmenované měl vzít klíče od vozidla a bytu, které držela v ruce a měl jí způsobit zranění, které si vyžádalo lékařské ošetření s následným léčením (z uvedeného vyplývá, že není pochyb o totožnosti skutku). Po dobu od 30. 9. 2008 do 20. 2. 2009 se tedy lhůta podle ustanovení § 20 přestupkového zákona stavěla. Krajský soud tedy dospěl k nesprávnému závěru, konstatoval-li že bylo rozhodnuto po prekluzivní lhůtě.

Nejvyšší správní soud s přihlédnutím k rozhodujícím skutečnostem vždy uváží, zda důvody, na nichž stojí zrušující rozsudek krajského soudu, jsou dostatečným podkladem pro daný výrok a zda převažují nad důvody, které neobstály. Míra této opory výroku pak je rozhodující pro úvahu Nejvyššího správního soudu, zda lze kasační stížnost zamítnout a část důvodů pro zrušení správního rozhodnutí nahradit důvody vlastními, či zda je třeba zrušující rozsudek krajského soudu zrušit a zavázat jej, aby nové rozhodnutí opřel o důvody jiné. Zruší-li správně krajský soud rozhodnutí správního orgánu, ale výrok rozsudku stojí na nesprávných důvodech, Nejvyšší správní soud v kasačním řízení rozsudek krajského soudu zruší a věc mu vrátí k dalšímu řízení. Obstojí-li však důvody v podstatné míře, Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítne a nesprávné důvody nahradí svými. Pro správní orgán je pak závazný právní názor krajského soudu korigovaný právním názorem Nejvyššího správního soudu (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, příst. na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud konstatuje, že s přihlédnutím k výše uvedeným zjištěním stran vad, jimiž bylo přestupkové řízení zatíženo (procesního pochybení při výslechu svědků), přitom právě i z tohoto důvodu bylo rozhodnutí správních orgánů zrušeno, pochybení krajského soudu v závěrech o prekluzi nemělo vliv na zákonnost rozsudku, který zrušil obě správní rozhodnutí pro vady řízení.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalobci. Protože

však žalobce žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalobci, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (ustanovení § 53 odst. 3, ustanovení § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. listopadu 2010

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu